

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKTU PROGRAMU

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Katowice, 12.04.2022

PLAN PREZENTACJI

1. Cel i zakres prognozy OOS
2. Model i metodyka OOS
3. Zawartość prognozy
4. Analiza zgodności projektu FE SL 2021-2027 i TPST SL 2030 z innymi dokumentami
5. Wnioski wynikające z diagnozy stanu środowiska
6. Ocena poszczególnych aspektów oddziaływania FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030
7. Potencjalne oddziaływania skumulowane
8. Oddziaływania transgraniczne
9. Monitoring skutków środowiskowych realizacji Programu
10. Rekomendacje

1. CEL I ZAKRES PROGNOZY OOŚ

Celem Prognozy jest **ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków** oddziaływania realizacji projektu

- programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
- Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030

na poszczególne komponenty środowiska z uwzględnieniem możliwych wariantów realizacji.

1. CEL I ZAKRES PROGNOZY OOŚ

Przeprowadzono:

- ocenę stanu środowiska na obszarze Województwa Śląskiego,
- analizę możliwości wystąpienia oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, w tym tzw. oddziaływań skumulowanych i możliwego oddziaływania transgranicznego,
- analizę DNSH (ang. *do not significant harm*)

oraz zaproponowano

- rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w tym w szczególności w zakresie potencjalnych skutków dla realizacji celów i przedmiotu ochrony obszaru NATURA 2000 oraz wpływu na integralność tego obszaru
- zasady monitoring skutków środowiskowych realizacji projektu Programu

2. MODEL I METODYKA OOŚ

- Zgodnie z zapisami art. 52 ust. 1 Ustawy ooś oraz SOPZ, informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do bieżącego stanu współczesnej wiedzy, z wykorzystaniem metod oceny adekwatnych do dostępności danych i stopnia szczegółowości Projektu FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030.
- Prognoza uwzględnia informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030.
- Zakres i stopień szczegółowości Prognozy odpowiadają również wymaganiom stawianym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Katowicach i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (WIS).

2. MODEL I METODYKA OOŚ

Dla przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wykorzystano połączenie dwóch modeli metodycznych: brytyjskiego i klasycznego

Wykorzystano następujące metody i techniki badawcze:

1. analizy dokumentów źródłowych i danych zastanych (desk research)
2. metoda oceny zespołu ekspertów w postaci panelu
3. metody opisowe
4. analizy macierzowe,
5. analizy statystyczne,
6. metody graficzne

3. ZAWARTOŚĆ PROGNOZY

1. Cele ochrony środowiska przyjęte na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia Prognozy oraz **sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione** podczas opracowywania dokumentu (rozdział 3),
2. **Stan środowiska** na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (rozdział 4),
3. **Istniejące problemy ochrony środowiska** związane z dokumentem (rozdziały 4, 5),
4. **Ocena potencjalnych skutków realizacji projektów FE SL 2021-2027 i TPSTS 2030 na środowisko**, w tym analiza DNSH (rozdziały 5),
5. **Możliwe znaczące oddziaływania** na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności zaś na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności pomiędzy komponentami środowiska i oddziaływań na te elementy (rozdziały 5, 6, 7),
6. **Możliwe oddziaływania transgraniczne** (rozdział 6),
7. **Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko** (rozdział 7),
8. **Propozycje dotyczące monitoringu** (rozdział 9).

4. ANALIZA ZGODNOŚCI PROJEKTU PROGRAMU FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030 Z INNYMI DOKUMENTAMI

Analizie poddano zapisy **58 dokumentów**, w tym 29 pozycji o zasięgu międzynarodowym oraz 21 dokumentów stanowiących krajowe programy, plany i strategie oraz 8 regionalnych.

Analiza wykazała, że cele FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030:

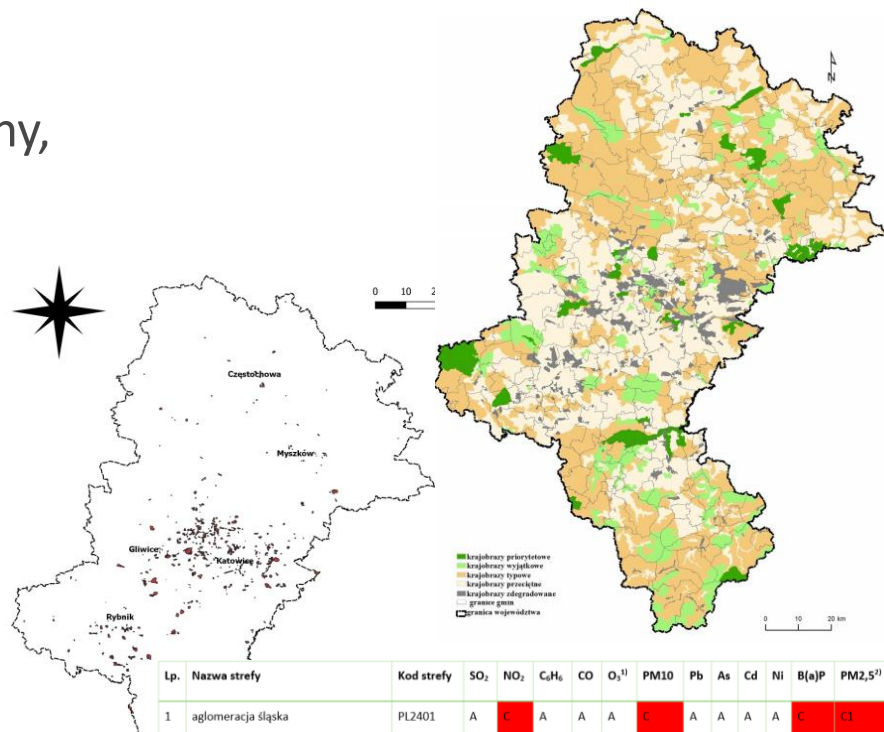
- w dokumentach obrano jako najważniejsze następujące wyzwania i kierunki działań: zrównoważony rozwój (w kierunku zielonej i cyrkulacyjnej gospodarki), ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wykorzystanie odnawialnych źródeł emisji, poprawa efektywności energetycznej, ochrona i poprawa stanu środowiska w tym przyrody i różnorodności biologicznej, zapewnienie bezpieczeństwa środowiska miejskiego; zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych i odporności na klęski żywiołowe, poprawy stanu innowacyjności i przedsiębiorczości jako i wspierania ludzi i społeczności;
- zapisy projektowanych dokumentów nawiązują do celów analizowanych dokumentów zarówno w zakresie przedsiębiorczości, życia i zdrowia społeczeństwa, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, jak też i w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska (w tym powietrza) i poprawy jego jakości;

4. ANALIZA ZGODNOŚCI PROJEKTU PROGRAMU FE SL 2021-2027 I TPST WSŁ 2030 Z INNYMI DOKUMENTAMI

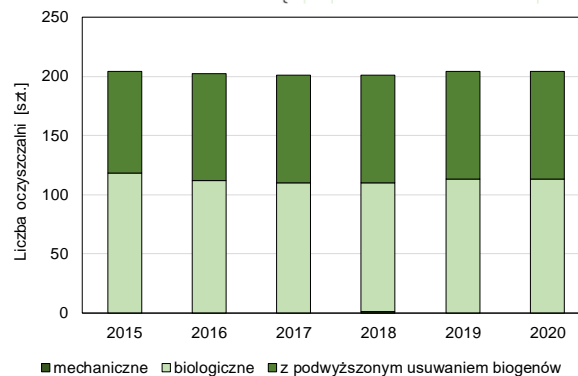
- przedstawione w dokumentach zamierzenia UE zmierzają w kierunku zaostżenia przepisów dotyczących emisji zanieczyszczeń powietrza oraz norm jakości powietrza;
- projektowane dokumenty wspierają realizację celów ujętych w dokumentach programowych na poziomie krajowym;
- Projektowane dokumenty służą wspieraniu realizacji zawartych w analizowanych dokumentach celów w sposób selektywny;
- nie zidentyfikowano w projektowanych dokumentach obszarów sprzecznych z celami ochrony środowiska analizowanych dokumentów strategicznych,
- realizacja przedsięwzięć objętych projektowanymi dokumentami, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagać będzie analiz szczegółowych w ramach procedury ocen oddziaływania na środowisko.

5. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA

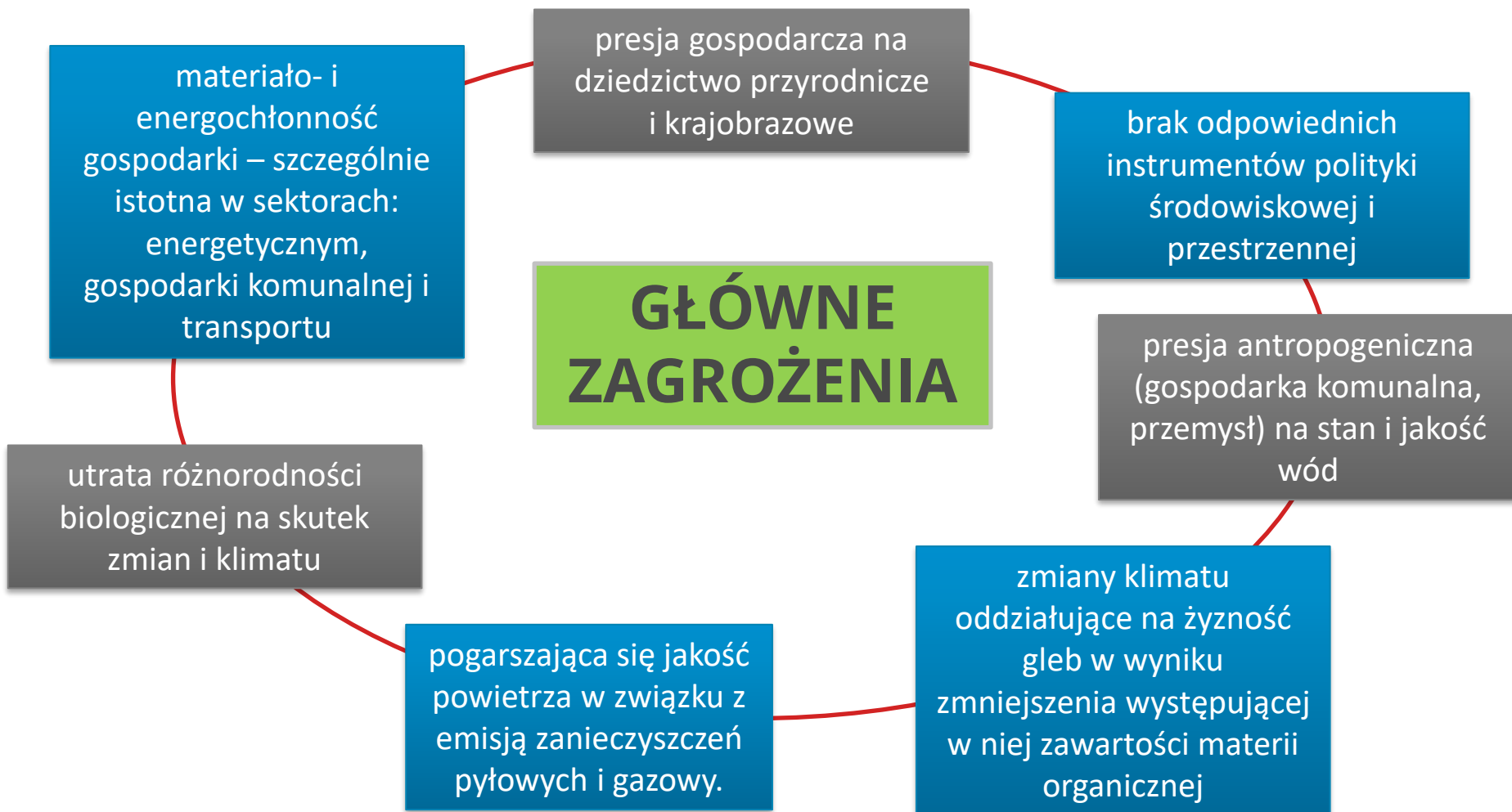
- Różnorodność biologiczna, w tym rośliny, zwierzęta i obszary Natura 2000
- Ludzie
- Wody
- Powietrze
- Powierzchnia ziemi
- Krajobraz
- Klimat
- Zasoby naturalne
- Zabytki i dobra materialne

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ¹⁾
1	aglomeracja śląska	PL2401	A	C	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
			A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1
			A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1
			A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1

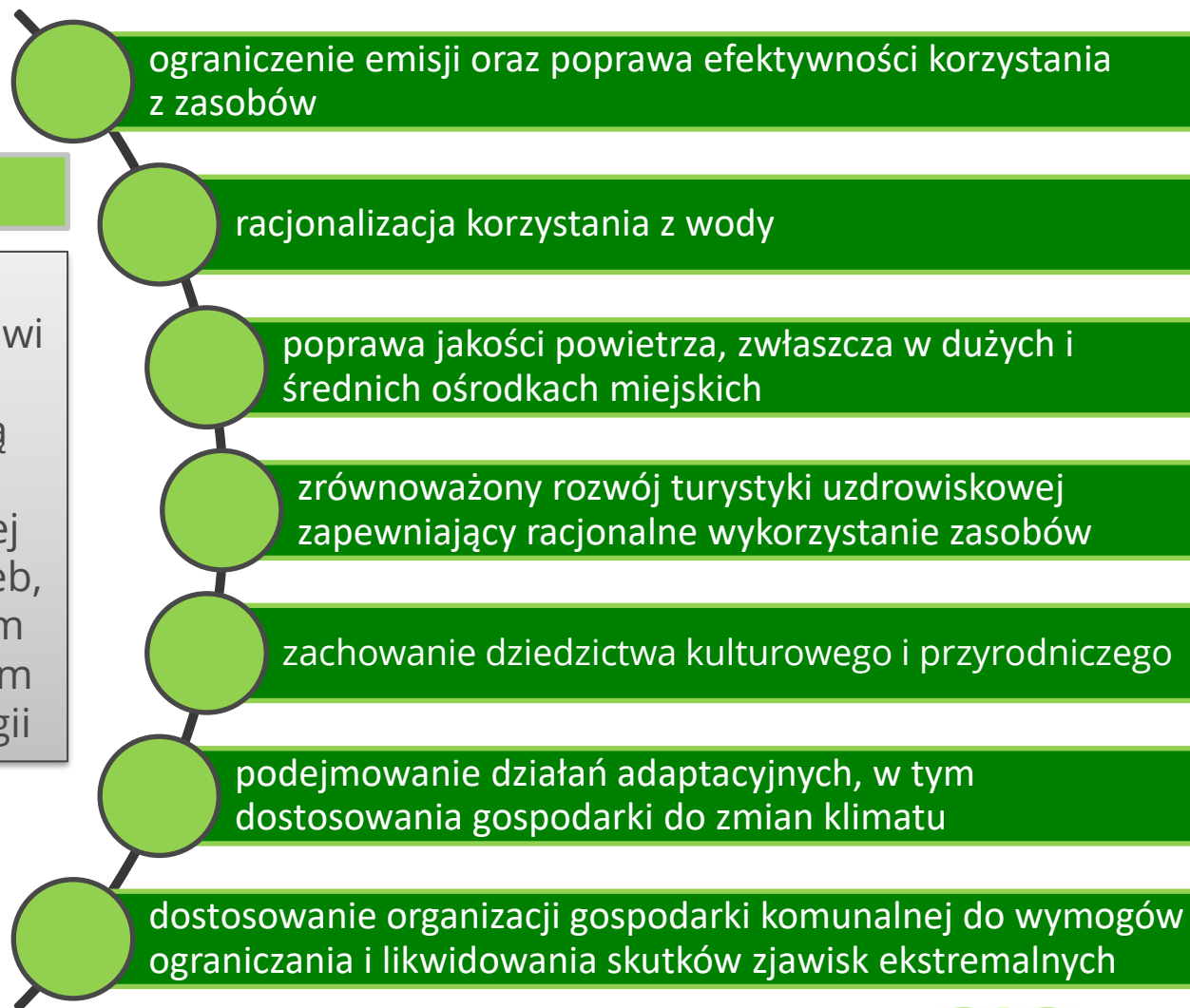
5. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA

5. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA

Wyzwania

rozwój przestrzenny i cywilizacyjny, który umożliwi godzenie wzrostu gospodarczego z ochroną zasobów wodnych, różnorodności biologicznej krajobrazowej, zasobów gleb, racjonalnym użytkowaniem kopalin i upowszechnianiem odnawialnych źródeł energii

6. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ODDZIAŁYWANIA FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030

oddziaływania bezpośrednie

– powstają w związku z realizacją i funkcjonowaniem przedsięwzięcia; najczęściej mają miejsce w bezpośrednim otoczeniu przedsięwzięcia, wyznaczonym przez zasięg prowadzonych robót lub rozprzestrzeniania się emisji. Oddziaływanie bezpośrednie jest na ogół odwracalne – zanika po ustąpieniu czynnika – „źródła oddziaływania”.

oddziaływania pośrednie

– określane są, jako wpływy drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jak powstają. Zasięg oddziaływania pośredniego może być bardzo rozległy i dotyczyć poza bliskim otoczeniem także obszarów znacznie oddalonych od źródła oddziaływania.

oddziaływania skumulowane

– to suma skutków realizacji różnych rodzajów działalności i zamierzeń rozpatrywana łącznie, również z oddziaływaniem istniejących wcześniej przedsięwzięć. Sumarycznie mogą powodować one przewidywalne w rozsądny sposób zmiany zachodzące w danym obszarze, w różnej perspektywie czasowej. Na wystąpienie oddziaływania mogą mieć wpływ przedsięwzięcia same w sobie nieznaczące – jednak łącznie i w interakcji z innymi, występując przez pewien okres czasu lub stale, skutkują zmianami w środowisku

6. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ODDZIAŁYWANIA FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030

14

Różnorodność biologiczna, w tym obszary Natura 200

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania bezpośrednie/ pośrednie	Różnorodność biologiczna, w tym obszary Natura 200		Ludzie	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne																		
		B	P	B	P	B	P	B	P	B	P	B	P																
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	CS (i)	-	0	+/-	+	+/-	0	+/-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0									
	CS (ii)	0	0	+/-	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0									
	CS (iii)	-	0	+/-	+	+/-	0	0	0	+/-	0	0	+/-	0	0	0	0	0	0	+/-									
	CS (iv)	0	0	+/-	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0									
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	CS (i)	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-									
	CS (ii)	-	+/-	0	+/-	+/-	Priorytet VI. Śląskie dla mieszkańca					CS (ii)	0/-	0	+/-	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	CS (iv)	+/-	+	0	+/-	+/-	CS (iii)					0	0	+/-	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
							CS (iv)					0/-	0	+/-	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
							CS 6(v)					0/-	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	CS (v)	0	+	+/-	+	+/-	Priorytet VII. Śląskie bliżej obywateli					CS (i)	0/-	+	+	+	0	+/-	0	0	0	0	0	0	0	+/-	0	0	+/-
							CS (ii)					0/-	+	+/-	+	0	+/-	0	0	0	0	0	+	+/-	0	0	+/-	0	+
CS (v)	0	+	+/-	+	+/-	Priorytet VIII. Śląskie w transformacji					CS 8	+/-	+	+	+	+/-	+/-	0	0	+/-	+	0	0	0	+/-	+	0	0	
CS 2 (vi)	+/-	+	+/-	+	+/-	Priorytet IX: Pomoc techniczna EFRR																							
CS (vii)	+/-	+	+/-	+	+/-	Priorytet X: Pomoc techniczna EFS+																							
Priorytet III. Mobilne Śląskie	CS (viii)	+/-	+	+/-	+	+/-	Priorytet XI: Pomoc techniczna FST																						
Priorytet IV. Lepiej połączone Śląskie	CS (ii)	-	+/-	+/-	+	0																							
	CS (a)	0	0	+	+	0																							
Priorytet V. Społeczne Śląskie	CS (b)	0	0	+	+	0																							
	CS (d)	0	0	+	+	0																							
	CS (f)	0	0	+/-	+	0																							
	CS (g)	0	0	+	+	0																							
	CS (h)	0	0	+	+	0																							
	CS (i)	0	0	+	+	0																							
	CS (k)	0	0	+	+	0																							
CS (l)	0	0	+	+	0																								
							+ dominujące oddziaływanie pozytywne																						
							0 brak oddziaływania/oddziaływanie neutralne																						
							+/- realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia. Obydwa rodzaje skutków mogą być znaczące.																						
							- dominujące oddziaływanie negatywne																						

6. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ODDZIAŁYWANIA FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030

Realizacja Programu FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030 **pozytywnie** wpływać będzie też na zdrowie i jakość życia mieszkańców poprzez:

- rozwój elektronicznych usług (e-usług) i zasobów cyfrowych dla obywateli i przedsiębiorstw
- rozwój zasobów rynku pracy poprzez aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pracujących, w tym posiadających niestabilną pozycję na rynku pracy, odchodzących z rolnictwa oraz ubogich pracujących,
- podniesienie jakości i dostępności do podmiotów świadczących usługi społeczne,
- wsparcie integracji społeczno-gospodarczej,
- poprawa dostępności do usług medycznych, w tym rozwój jakości świadczenia tych usług poprzez rozwój infrastruktury i wyposażenia,
- rozwój zrównoważonej turystyki i rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,
- poprawę stanu zdrowia ludzi (np. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń),
- wzrost poczucia bezpieczeństwa, ładu i równowagi społecznej mieszkańców.

6. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ODDZIAŁYWANIA FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030

Potencjalnym znaczącym negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim o charakterze tymczasowym i średnioterminowym będą charakteryzowały się inwestycje skupione w ramach Priorytetu 2. EKOLOGICZNE ŚLĄSKIE, 3. MOBILNE ŚLĄSKIE

Realizacja tych działań powodowała będzie **krótkoterminowe negatywne oddziaływania** na etapie budowy obejmujące zniszczenia szaty roślinnej, siedlisk przyrodniczych, płoszenie zwierząt w granicy terenu inwestycji lub w bliskiej odległości w związku z zanieczyszczeniem hałasem i światłem, czy pogorszenie powierzchni ziemi. W chwili zakończenia inwestycji (budowy, przebudowy, modernizacji), przewiduje się, że oddziaływania krótkoterminowe ustąpią, a stan poszczególnych komponentów środowiska (np. powierzchni ziemi) zostanie przywrócony do pierwotnego.

W fazie eksploatacji **potencjalnego negatywnego i długoterminowego** wpływu można upatrywać w szczególności na krajobraz oraz na zwierzęta, a w szczególności na awifaunę i chiropterofaunę – śmiertelność w wyniku kolizji z elementami konstrukcyjnymi wiatraków, efekt odstrasżający, powodujący opuszczenia żerowisk, zmianę tras przelotu, a także efekt bariery na szlakach migracyjnych.

6. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ODDZIAŁYWANIA FE SL 2021-2027 I TPST WSL 2030

Potencjalnego, choć w znacząco mniejszym zakresie, oddziaływania na środowisko można również spodziewać się w wyniku realizacji działań w ramach Priorytetu 1. INTELIGENTNE ŚLĄSKIE. Potencjalne średnioterminowe oddziaływanie negatywne mogą powodować inwestycje związane z budową nowych obiektów i instalacji przemysłowych i będą kompensowane przez długoterminowe i pozytywne efekty realizacji tych działań, zwłaszcza tych ukierunkowanych na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Działania inwestycyjne prowadzone w ramach Priorytetu 4. LEPIEJ POŁĄCZONE ŚLĄSKIE obejmujące przedsięwzięcia infrastrukturalne, takie jak budowa, przebudowa i rozbudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T, budowa obwodnic na drogach wojewódzkich poza TEN-T, budowa i przebudowa dróg lokalnych, inwestycje w infrastrukturę rowerową również mogą powodować krótkoterminowe negatywne oddziaływania na etapie budowy. Potencjalnie negatywne oddziaływania będą kompensowane przez długoterminowe i pozytywne efekty realizacji tych działań dzięki uporządkowaniu systemu transportu na obszarach miejskich i wiejskich.

7. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE

Ocena skumulowanych oddziaływań została przeprowadzona z uwzględnieniem:

- dodatkowych środków mających na celu zapobieganie, zminimalizowanie i kompensację oddziaływań poszczególnych projektów zaproponowanych w dokumencie,
- środków, które zapewniają pozytywne skutki, rekompensujące ogólne negatywne oddziaływania ocenianego projektu, celu lub wskaźnika ochrony środowiska,
- zmian lub rozwiązań w zakresie realizacji Programu, które będą wprowadzane podczas jego ewaluacji.

Przy zachowaniu ostrożności i uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju w wyborze realizowanych projektów / przedsięwzięć, ich **realizacja w większości będzie miała pozytywny wpływ na środowisko.**

Zastosowanie zaproponowanych **rozwiązań minimalizujących** pozwoli na **uniknięcie** większości spośród możliwych oddziaływań negatywnych oraz na **zminimalizowanie** tych, które mimo wszystko się pojawią.

Przy spełnieniu tych warunków wystąpienie zjawiska kumulacji przestrzennej i czasowej oddziaływań negatywnych lub ich synergii będzie bardzo mało prawdopodobne.

7. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE

Analiza prognoz oddziaływania na środowisko innych programów ponadregionalnych i regionalnych planowanych do realizacji w perspektywie 2021 – 2027 wskazuje, na potencjalne kumulowanie oddziaływań z planowanymi w FE SL 2021-2027 mieć miejsce (szczególnie **sektor transportu**).

Kumulacja negatywnych oddziaływań może wystąpić w dwóch skalach:

- **skala bezpośrednich oddziaływań ze strony przedsięwzięć inwestycyjnych**, gdy w grę wchodzi realizacja przedsięwzięć bezpośrednio oddziałujących na środowisko w tym samym miejscu i w tym samym czasie; oddziaływania te mogą być związane głównie z etapem realizacji inwestycji

może mieć miejsce w sytuacji, jeśli błędy wystąpią jedynie podczas realizacji innych programów, a nie działań FE SL 2021-2027.

- **skala oddziaływań na poziomie skutków realizacji programu**

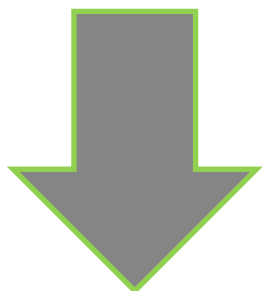
może mieć miejsce podczas wdrożenia FE SL 2021-2027 jeśli nie zostaną odpowiednio dobrane oraz zastosowane środowiskowe kryteria wyboru przedsięwzięć lub zaniedbane zostaną rozwiązania minimalizujące.

7. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE

W przypadku niespełnienia przedstawionych założeń oddziaływania skumulowane mogą przejawiać się przede wszystkim:

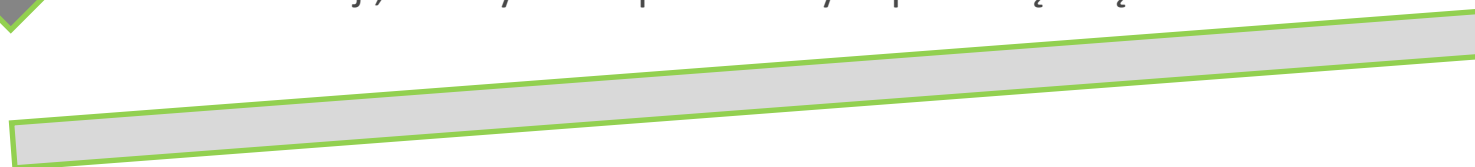

8. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Niektóre z planowanych przedsięwzięć mogą wiązać się z oddziaływaniem na wrażliwe tereny przygraniczne → **mogą wymagać wdrożenia procedury oceny oddziaływania transgranicznego.**

Prawdopodobieństwo wystąpienia takich oddziaływań zależeć będzie od lokalizacji, natury i skali planowanych przedsięwzięć.

Bazując na wynikach przeprowadzonych analiz i analiz i oceny oddziaływania, można stwierdzić, iż w przypadku FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030, brak jest podstaw do jednoznacznej identyfikacji ryzyka wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na kraje sąsiadujące, które zgodnie z artykułem 104 ustawy OOŚ, implikowałyby konieczność przeprowadzenia dla niego tzw. postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. MONITORING SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH REALIZACJI PROGRAMU

W FE SL 2021-2027 przyjęto, że w ramach każdego priorytetu Programu wsparciem zostaną objęte wyłącznie projekty zgodne z zasadą DNSH, zatem proponuje się monitorować intensywność wkładu w realizacji celów środowiskowych określonych rozporządzeniem (UE) 2020/852 dla możliwości zmaksymalizowania efektu środowiskowego zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem dla osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii do 2050 r.

Ocena projektów powinna zatem przebiegać pod kątem wkładu w realizację polityki zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych wymienionych w ww. rozporządzeniu:

- 1) łagodzenie zmian klimatu;
- 2) adaptacja do zmian klimatu;
- 3) zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- 4) przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- 5) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola;
- 6) ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

9. MONITORING SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Wskaźniki środowiskowe	Jednostka miary	Opis dostępności	Metody ustalania wartości
1	Udział liczby projektów zrównoważonych środowiskowo w FE SL 2021-2027 wnoszących wkład w realizację celów środowiskowych określonych w art. 9 rozporządzenia (UE) nr 2020/852	%	Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości i Programu	Wartość wskaźnika powinna obejmować projekty realizowane w ramach FE SL 2021-2027 spełniające co najmniej jeden warunek określony w art. 10-15 rozporządzenia (UE) 2020/852 i zostać odniesiona do wszystkich projektów realizowanych w ramach FE SL 2021-2027
2	Udział wartości projektów zrównoważonych środowiskowo w FE SL 2021-2027 wnoszących wkład w realizację celów środowiskowych określonych w art. 9 rozporządzenia (UE) nr 2020/852	%	Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości i Programu	
3	Udział liczby projektów w FE SL 2021-2027, które w wyniku ekoprojektowania osiągnęły wymierny efekt środowiskowy w postaci mniejszego zużycia surowców, materiałów, energii lub ograniczenia ilości odpadów	%	Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości i Programu	Wartość wskaźnika powinna obejmować projekty realizowane w ramach FE SL 2021-2027 zaprojektowane z wykorzystaniem zasad ekoprojektowania, koncepcji
4	Udział wartości projektów w FE SL 2021-2027, które w wyniku ekoprojektowania osiągnęły wymierny efekt środowiskowy w postaci mniejszego zużycia surowców, materiałów, energii lub ograniczenia ilości odpadów	%	Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości i Programu	zarządzania cyklem i pozytywnie wpływające na środowisko, klimat i zostać odniesiona do wszystkich projektów realizowanych w ramach FE SL 2021-2027

10. REKOMENDACJE OGÓLNE

1. Uwzględnienie w planie ewaluacji badania w zakresie wpływu podejmowanych w FE SL 2021-2027 i TPST WSL 2030 działań na środowisko.
2. Sprawozdawczość projektowa powinna uwzględniać stałe badanie (ankietowe) dla beneficjentów obejmujące problematykę wpływu na klimat, w tym podejmowanych działań ograniczających wpływ na klimat, w tym adaptacji do zmian klimatu.

10. REKOMENDACJE DLA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

1. Stosowanie we wszystkich planowanych do realizacji przedsięwzięciach ukierunkowanych na rozwój sieci transportowej w Województwie Śląskim nowoczesnych i efektywnych rozwiązań technicznych i systemowych ochrony środowiska.
2. W raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji powinny znaleźć się odpowiednie propozycje działań minimalizujących na etapie budowie i eksploatacji inwestycji.
3. Przystąpienie do inwestycji poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczych
4. Wybór do realizacji rozwiązań najmniej kolizyjnych dla środowiska, a w przypadku gdy inwestycja dotyczy obiektów istniejących należy dołożyć starań aby ograniczyć do minimum spodziewane negatywne oddziaływania należy dołożyć starań aby ograniczyć do minimum spodziewane negatywne oddziaływania

10. REKOMENDACJE DLA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

5. Wprowadzenie systemu monitorowania stanu gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony w „nowo powstałych” ekosystemach.
6. Przy realizacji inwestycji należy dążyć do jak najwcześniejszego minimalizowania jej potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko.
7. Upowszechnienie wśród inwestorów i wykonawców przedsięwzięć idei tzw. środowiskowego planu działań.
8. W harmonogramie wydatków i szacunkowych kosztach inwestycji uwzględniać koszty prac przygotowawczych, jak i koszty implementacji środków łagodzących

10. REKOMENDACJE DLA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ADAPTACJĘ I OGRANICZENIE ZMIAN KLIMATU

1. Ograniczania przepustowości ciągów wprowadzających ruch do centrów miast i budowę sieci dobrze skomunikowanych parkingów buforowych.
2. Wprowadzania preferencji oraz zachęt dla transportu zbiorowego, w tym inwestycji w komunikację miejską.
3. Preferowanie ekomobilności, wytyczanie dróg dla rowerów, stosowania rozwiązań sprzyjających wygodnemu przemieszczaniu się pieszych, rowerzystów i pojazdów komunikacji miejskiej.
4. Wybór materiałów konstrukcyjnych odpornych na erozję wodną i wietrzną;
5. Profilowanie dróg w sposób umożliwiający szybkie ich odwodnienie podczas intensywnych lub długotrwałych opadów oraz burz.
6. Budowanie zbiorników retencyjnych gromadzących wody opadowe z powierzchni uszczelnionych.
7. Wprowadzenie zieleni izolacyjnej, nasadzeń drzew i krzewów.

Dziękuję za uwagę

GiG Instytut
Badawczy

